

v evropské politice (30. 10. - 5. 11. 2017)

Událost týdne:

2. listopadu poslal španělský soud do vazby osm členů sesazené katalánské vlády poté, co byl o tři dny dříve obviněn celý katalánský kabinet ze vzpoury v souvislosti s uspořádáním referenda o nezávislosti Katalánska. Exministrům tak teoreticky hrozí až třicetiletý trest odnětí svobody. Obviněný katalánský premiér Carles Puigdemont je označil za „politické vězně“. Sám již předem avizoval, že se soudu nezúčastní, a odjel společně s dalšími čtyřmi exministry do Belgie. Španělsko na ně následně vydalo evropský zatýkácí rozkaz. Pětice politiků se koncem téhož týdne sama vydala belgické policii. Puigdemont prohlásil, že bude s belgickou justicí spolupracovat. Tisíce Katalánců protestovaly v ulicích Barcelony a žádaly propuštění bývalých členů regionální vlády. Podle průzkumu španělského listu La Vanguardia by separatisté mohli v předčasných volbách, které se mají uskutečnit 21. prosince, ztratit absolutní většinu v regionálním parlamentu.

30. října byl v centru Moskvy odhalen památník „Zed' nářků“ věnovaný památce obětí stalinských represí. Ruský prezident Vladimir Putin, který stavbu památníku inicioval, při této příležitosti stalinské zločiny důrazně odsoudil. Jsou podle něj neospravedlnitelnou „tragédií ruského národa“. Podle zprávy nevládní organizace Memorial je v současném Rusku 117 politických vězňů.

31. října podepsal francouzský prezident Emmanuel Macron nový protiteroristický zákon. Norma, jež mimo jiné posiluje policejní pravomoci, byla Macronovou podmínkou pro zrušení výjimečného stavu, který byl ve Francii zaveden po listopadových teroristických útocích v Paříži v roce 2015. Výjimečný stav byl ukončen k 1. listopadu.

1. listopadu rezignoval britský ministr obrany Michael Fallon, a to kvůli obvinění ze sexuálního obtěžování. Fallon v rezignačním dopise uvedl, že některá obvinění sice byla nepravdivá, obecně však přiznal, že jeho chování vždy nenaplnovalo standardy, které jsou od armády vyžadovány. Velkou Británií otřásaly již v předešlých dnech skandály týkající se obvinění ze sexuálního obtěžování ze strany politiků. Provinit se měl i šéf kabinetu premiérky Theresy Mayové Damian Green. Mayová nařídila prošetření jeho údajných prohřešků. Koncem týdne rezignoval na svůj poslanecký mandát i rakouský politik Peter Pilz poté, co jistá žena uvedla, že ji obtěžoval v roce 2013 na evropském fóru v Alpbachu.

1. listopadu informovala ruská média s odvoláním na tamní ministerstvo spravedlnosti, že Rusko udělilo azyl občanu Černé Hory Ananu Nikičovi, jehož černohorské úřady podezřívají ze zapojení do příprav pokusu o státní převrat v průběhu loňských parlamentních voleb v Černé Hoře. Uprchlíka tak Rusko nevydá. Podle jednoho z klíčových svědků financovaly pokus o převrat ruští zpravodajci s cílem zamezit vstupu Černé Hory do NATO. Moskva a černohorská opozice taková obvinění odmítají.

4. listopadu se uskutečnily krajské volby na Slovensku, v nichž zaznamenali úspěch kandidáti pravicové opozice, kteří se stanou hejtmany v Trnavě, Žilině, Bratislavě, Prešově a Košicích. Vládní strana Roberta Fica Smer-SD ztratila kontrolu ve čtyřech krajích a obsadí tak vedoucí posty jen v Trenčíně a Nitře. Ve slovenské metropoli Bratislavě zvítězil nad favoritem voleb Milanem Ftáčnikem podporovaným Smerem-SD Juraj Droba z opoziční SaS. Největším neúspěchem skončily volby pro dosavadního předsedu Banskobystrického kraje a šefa slovenské krajně pravicové Ludové strany Naše Slovensko Mariana Kotlebu, jehož porazil Ján Lunter podporovaný koaličními i opozičními stranami. Zatímco Kotleba obdržel 23,2 % hlasů, Luntera volilo více než 48 % voličů. Celkově se do krajských voleb zapojilo téměř 30 % voličů, což je na Slovensku nový rekord. Přímé volby hejtmanů a krajských zastupitelů proběhly poprvé v rámci jednoho kola. Dle komentátorů volby dosvědčují klesající podporu Smeru-SD.

Telegraficky

- Dne 31. října zatkla německá policie devatenáctiletého syrského občana Jámina A. v německém Schwerinu, neboť ho podezřívá z přípravy bombového útoku s islamistickým pozadím.
- Dne 1. listopadu prosadili britští poslanci, že vláda bude muset zveřejnit utajované dokumenty o důsledcích brexitu pro britskou ekonomiku. Konzervativní kabinet premiérky Theresy Mayové nechtěl studie zveřejňovat, neboť se obává, že by to mohlo vést k oslabení jeho vyjednávací pozice.
- Dne 4. listopadu protestovaly tisíce lidí v německém Bonnu za efektivnější potírání globálního oteplování a ukončení užívání uhlí. Demonstrace se uskutečnila jen dva dny před konferencí OSN o ochraně ovzduší v Bonnu.

